

шення западноукраїнської общественності к українізації УСРР. Глава Научного товариства ім. Т. Шевченка К. Студинський отзывался о українізації очень положительно. В своих публикациях К. Студинський восхищався уровнем українізації городов советской України. Другой лидер западноукраїнського національного движения В. Мудрий относился к українізації с высшей долей скептицизма и критики. Как главный редактор газеты «Дило» В. Мудрий подчеркивал слабые стороны большевицкой национальной политики. Ведущие западноукраїнские политические силы также обсуждали политику українізації. Нелегальная КПЗУ в своей пропагандистской литературе представляла українізацию как одну из славнейших страниц в истории України. Популярныє легальныє партии УНДО и УСДРП выделяли некоторые противоречивыє моменты в українізації. Правый фланг українського политического движения (ОУН, Д. Донцов) относился к большевицкой национальной политике отрицательно.

Ключевые слова: українізация, советская Украина, национальная политика, УНДО, УСРП, Западная Украина, общественно-политическое мнение.

Kravets Danilo. Ukrainization of USSR in West Ukrainian Public and Political Opinion in 1920th. This article based on archival sources, press, diaries and scientific literature analyzes Western-Ukrainian public opinion about Ukrainization – national policy of Bolshevik's government in Soviet Ukraine. On one hand this policy has been criticized by all liberal press of Galicia and by all local Ukrainian national leaders but on the other hand many viewers underlined a lot of positive moments in this communist's national policy. For example leader of Taras Shevchenko Scientific Society K. Studynskiy described ukrainization very positively. He was impressed by the level of Soviet Ukraine cities ukrainization. Another titan of Western-Ukrainian V. Mudryj described communist national policy with some level of critic. The editor of the most popular Western-Ukrainian newspaper «Dilo» underlined a lot of weak sides of ukrainization. National policy in Soviet Ukraine also been discussed by leading Ukrainian political parties. Illegal Communist party of Western Ukraine (KPZU) in their propagandistic literature showed ukrainization as one of the greatest period in Ukrainian history. The most popular legal Ukrainian parties UNDO and USDRP underlined some controversial moments in ukrainization. The right wing of Ukrainian policy (OUN, D. Dontsov) wrote nothing good about bolshevik's national policy.

Key words: Ukrainization, national policy, Soviet Ukraine, UNDO, USRP, Western Ukraine, public and political opinion.

Стаття надійшла до редколегії
18.04.2013 р.

УДК 94(477)«1921/1939»

Віталій Виздрик

Польське військове осадництво на західноукраїнських землях у 20–30-х роках ХХ ст.

У статті досліджується сільськогосподарське військове осадництво на західноукраїнських землях у міжвоєнний період, яке сприяло зміцненню польського колонізаційного режиму. Осадницькі господарства мали стати опорою польської влади у Західній Україні. Саме така політика уряду призвела до конфронтації стосунків між українським і польським населенням. Окреслено масштаби, фінансово-економічний стан, географію розселення військової аграрної колонізації.

Ключові слова: Західна Україна, сільськогосподарська колонізація, військове осадництво.

Постановка наукової проблеми та її значення. Характер українсько-польських відносин у 1920–1930-х роках був спричинений етнодемографічними змінами в Західній Україні на користь польського населення. Важливу роль у цих процесах відігравала польська аграрна колонізація. Політика уряду в сільськогосподарській сфері була спрямована на реформування аграрного устрою через створення господарств різних типів та розвиток товарно-грошових відносин. Військові осадники повинні були стати соціальною та політичною опорою польської влади та посилити оборону східних кордонів II Речі Посполитої.

Висвітлення політики польського осадництва на західноукраїнських землях є актуальним з політичного погляду. Сьогодні потрібно формувати нові взаємовигідні українсько-польські відносини, оскільки Польща виступає речником українських інтересів у прагненні України до ЄС.

© Виздрик В., 2013

Аналіз досліджень цієї проблеми. У радянській історіографії аграрну політику польського уряду трактували як буржуазну, критикуючи засади приватної власності на землю [14, с. 10]. До вивчення актуальних питань соціально-економічної історії західноукраїнських земель цього періоду долучилися й вітчизняні історики. Найвагомішими є праці Л. Зашкільняк, М. Крикун [13], О. Красівського [16], М. Кугутяк [17], С. Макарчука [18], О. Мороз, С. Злупко [19], Ю. Сливки [20], В. Смолея [21] та ін. Автори дотично висвітлюють деякі аспекти польської урядової політики в сфері сільськогосподарської колонізації 20-х років. Серед останніх публікацій слід виділити працю І. Васюти [2], у якій автор визначає соціально-економічні підвалини повоєнного аграрного відродження Галичини та Волині. Сучасна польська історіографія оцінює урядову політику з погляду економічної ефективності, де не враховано політичних та соціально-економічних наслідків аграрної колонізації для українського населення Західної України [22–25].

Мета і завдання статті. В статті зроблено спробу проаналізувати етапи та методи впровадження польського військового осадництва на західноукраїнських землях та їх наслідки для соціально-економічного розвитку краю.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Польська держава в міжвоєнний період була багатонаціональною країною. Найчисельнішою групою серед національних меншин були українці, які становили близько 17 % (понад 5,5 млн) населення держави [18, с. 148]. Тому в Західній Україні аграрне питання для польського уряду було проблемою не тільки соціально-економічною, а й політичною, зумовленою тим, що національно й соціально поневолене українське селянство самовіддано боролось і за землю, що перебувала здебільшого у руках польських землевласників, і проти польської анексії краю.

Аграрна політика польського уряду була розрахована на те, щоб у Західній Волині, Західній Білорусії, Віленщині та Східній Галичині зберегти земельну власність польських землевласників, зменшивши розмір їхнього землеволодіння до раціонального рівня. На залишках панської землі створити зразкові господарства фермерів із числа польських військових осадників, які повинні були стати соціальною опорою польської влади на західноукраїнських землях. Таким чином уряд намагався пом'якшити гостроту аграрного перенаселення в Польщі. Осадницька колонізація на Сході проходила під гаслом здійснення «історичного обов'язку культурної і цивілізаторської місії на Сході» [4, арк. 24–25].

Для практичного втілення військово-колонізаційної політики 17 грудня 1920 р. польський сейм прийняв закон про забезпечення землею солдатів польського війська і поселення військових колоністів у деяких повітах на території Віленського, Білостоцького, Новогрудського, Поліського й Волинського воєводств.

Аграрна реформа, яку здійснив польський уряд, не принесла користі українському селянству, позаяк більшість парцельованих земель відходила до польських селян та до новоприбулих цивільних і військових колоністів. Слід зазначити, що особливість проведення земельної реформи у Східній Галичині й Західній Волині була в тому, що польські політичні кола розглядали її як національно-політичну проблему, розв'язання якої полягало у перетворенні польської національної меншості на переважну більшість і підготовці сприятливого ґрунту для досягнення своїх політичних цілей – асиміляції та полонізації українського населення.

Запровадження військового осадництва вздовж польсько-радянського кордону було безпосередньо пов'язане з політичними планами відродженої Польщі. Враховуючи те, що велика земельна власність у Західній Україні належала здебільшого польським землевласникам, уряд намагався зробити все для того, щоб ця земля потрапила в польські ж руки. Відразу після закінчення польсько-радянської війни газета «Monitor Polski» опублікувала статтю Ю. Пілсудського, де він заявив, що частина здобутої землі на Сході має перейти в руки тих, хто зробив її польською [4, арк. 26–27].

Ще перед закінченням Першої світової війни здійснювався стихійний вплив військових осадників, які самовільно займали земельні наділи, котрі залишили українські селяни та російські поміщики. Саме в цей час виникає ідея про наділення солдатів польського війська земельними ділянками на законних підставах, що запропонували полковник Ф. Дзевіцький, командувач першого полку уланів Креховецьких, що був розквартирований у гміні Тучинській Рівненського повіту на полігоні під назвою Шубківський. Полковник Ф. Дзевіцький в червні 1919 р. під час особистої аудієнції у маршала Ю. Пілсудського висловив свою ідею та знайшов підтримку. Після закінчення польсько-радянської війни реалізувати цей проект взявся З. Подгорський [21, с. 42–43].

Цей проект був втілений у законі про військову колонізацію, який польський уряд прийняв 17 грудня 1920 р. У ньому передбачалося, що власністю держави ставали всі колишні землеволодіння царської Росії в цьому регіоні, а також так звані безгосподарні землі приватних власників. Згідно із зазначеним документом було встановлено, що інваліди й солдати польського війська, які відзначилися в українсько-польській та радянсько-польській війні 1919–1920 рр., а також добровольці, котрі служили у фронтовій частині, мають право безкоштовно отримати до 45 га землі із державного фонду на Волині, Віленщині й у Західній Білорусії. Ці новостворені господарства не можна було ні продавати, ні передавати іншим особам без дозволу уряду протягом 25 років [1, с. 147–148]. Закон про військове осадництво поширювався на такі повіти Волинського воєводства: Володимирський, Ковельський, Луцький, Любомльський, Рівненський, Дубнівський, Сарненський, Кременецький і Острозький. Створювалися повітові комітети для забезпечення землею військових колоністів, куди входили повітовий староста або його заступник, представники від Міністерства землеробства й аграрних реформ, Міністерства фінансів, Міністерства військових справ, а також від місцевих землевласників.

Польський уряд отримав в особі військових колоністів найбільш надійних кадрів польської колонізації. Привілейованість осадників проявлялася у зверхньому ставленні до корінного українського населення, вважаючи себе представниками «вищої культури». Усіма справами самоврядування військових осадників займався Центральний союз військових осадників, а на місцях – воєводські та повітові союзи. Користуючись постійною підтримкою влади, військові осадники та заможні цивільні колоністи були спроможні вести господарство фермерського типу. З їх числа призначалися солтиси, війти та інші представники державної влади на місцях.

Землі, які надавали військовим колоністам, часто були громадськими, про що засвідчують численні скарги селян. Так, лише у селах Запілля і Городне Любомльського повіту в місцевих селян забрали 169 га землі на користь військових осадників [3, арк. 33].

Особливо активно польський уряд проводив військову колонізацію протягом перших трьох років після прийняття закону, незважаючи на малоземелля і аграрне перенаселення регіону. Із 100 тис. претендентів серед військових і звільнених у запас Міністерство військових справ Польщі до 1923 р. відібрало на безкоштовне придбання земельних ділянок у східних воєводствах 29 597 офіцерів і солдатів [6, арк. 25].

Так, вже у січні 1922 р. для 8732 військових осадників було виділено 111,8 га земель, однак на постійне проживання залишалося тільки 5557 сімей, інші або відреклися осадів, або здали їх в оренду [6, арк. 25–26].

Також у 1922 р. у дев'яти повітах Волинського воєводства земельне управління планувало поселення 2130 військових колоністів, зокрема, у Рівненському повіті – 650, Дубнівському і Кременецькому – по 400, у Луцькому – 150 [4, арк. 9].

Крім цього, кожен військовий колоніст обов'язково отримував державну допомогу для забудови у вигляді соснового або дубового лісу чи грошової компенсації для його придбання. Безповоротна державна допомога, що становила понад 2 млрд марок і рішення про яку польський сейм ухвалив 17 грудня 1920 р., передбачала забезпечення колоністів насінням, живим і неживим інвентарем.

Згідно з рішенням ради міністрів Польщі від 23 березня 1921р. і 26 квітня 1922 р. було створено фонд допомоги військовим осадникам. На поточні потреби військовому колоністу протягом 1921–1925 рр., доки він остаточно «не стане на ноги» у власному господарстві, виплачували невелику суму готівкою. Щорічно виділялися різні суми для допомоги осадникам, однак цього було недостатньо для забезпечення умов нормальної праці на землі.

Слід зазначити, що серед колоністів було чимало і таких, кого не цікавило сільське господарство. Осадники, отримавши державну допомогу для ведення господарської діяльності, використовували її як засіб легкої наживи на спекулятивних операціях. Так, у Бережанському повіті продали землю за спекулятивними цінами сім осадників, серед них вищі військові чини, суддя. Такі тенденції простежувалися і в інших повітах Тернопільського, Станіславського воєводств [7, арк. 48].

До 1923 р. на західноукраїнських землях військові осадники отримали матеріальну допомогу на облаштування своїх господарств, яка в грошовому еквіваленті становила близько 2 млрд польських марок. За даними центральної спілки польських колоністів, за той же період вони отримали безповоротних позик від держави на суму близько 2 млн дол. Із 1924 до 1929 рр. військові поселенці

у Волинському воєводстві отримали 33,1 млн злотих безповоротної допомоги і 15,5 млн довготермінової позики [21, с. 57]. Отже, маючи у своєму активі значну підтримку урядових кіл Польщі, військові осадники, які отримали земельні наділи на Волині, були спроможні самостійно вести своє господарство.

З 1923 р. польський уряд почав враховувати антипольські настрої українського населення, що підсилювалися польською колонізацією. Так, 24 березня 1923 р. польський сейм ухвалив рішення про тимчасове обмеження насадження військових колоністів у східних воєводствах, хоча не припинив колонізацію. Про це свідчать протоколи засідань Костопільського повітового комітету щодо наділення землею військових осадників. Так, протягом 1923–1926 рр. у повіті було організовано 31 осадницьке господарство за рахунок відчуження церковних, фільваркових земель і тих, які залишилися без догляду. Польська влада в другій половині 1920-х років продовжувала процес виділення земельних наділів для військових колоністів. На кінець 1927 р. в цьому ж Костопільському повіті було видано ще 39 актів військовим осадникам на володіння земельними ділянками від 10 до 20 га на двір. І лише деякі з осадників отримали у володіння 45 га землі. На квітень 1930 р. тут нараховувалося 102 господарства військових колоністів, у руках яких перебувало 1892 га [8, арк. 4; 9, арк. 8].

У Волинському воєводстві було найбільше господарств військових колоністів, які в основному зосередились у Кременецькому, Дубнівському, Рівненському, Горохівському та Володимирському повітах. Так, з 1919 р. по 1935 р. в Польщі у п'яти воєводствах було організовано 7848 господарств військових колоністів, зокрема: в Білостоцькому – 675, Віленському – 720, Новоградському – 1768, Поліському – 1116. На Волинське воєводство припадала майже половина – 3569 [10, арк. 3].

На відміну від інших східних воєводств, на Західній Волині військові осадники забезпечувалися землею найкраще, кожен із них отримав тут в середньому по 31,5 га [2, с. 190].

Загальна кількість військових та цивільних осадників на Волині досягала 8336, і залишалося ще до видачі 217 актів на поселення. Серед військових колоністів римо-католики становили 99 % [5, арк. 130]. Господарства військових осад мали переважно «політичні» назви: Воля Пілсудського, Вітусовка, Пілсудчина, Воля Стрілецька, Бельведер, Галлерово і т. д.

Із червня 1919 р. і до кінця 1935 р. на території Волинського, Львівського, Станіславського й Тернопільського воєводств було створено близько 41 тис. осадницьких господарств, із них – 3569 господарств військових колоністів на Волині. Загальна кількість землі, що підлягала парцеляції для створення державних, приватних, військових та самостійних господарств у чотирьох вищезазначених воєводствах, за цей час становила 629934,4 га [11, арк. 3–4].

Якщо Східна Галичина була основним районом концентрації цивільного осадництва, особливо Тернопільське воєводство, куди прибуло близько половини всіх колоністів, які мали намір придбати земельні наділи у трьох воєводствах – Львівському, Станіславському й Тернопільському, то Волинське воєводство було головним районом поселення військових колоністів. Військові осадники отримували земельні ділянки, будівельний матеріал, живий і неживий інвентар безкоштовно за заслуги перед польською державою. Поряд з військовими осадниками у Волинському воєводстві поселялися цивільні колоністи, які, на відміну від військових осадників, купували землю в процесі парцеляції відповідно до закону від 15 липня 1920 р.

У Волинському воєводстві польська адміністрація прагнула збільшити кількість нових та укріпити наявні господарства військових осадників. Для цього у січні 1932 р. польський сейм схвалив законопроект, що передбачав загальну військову колонізацію східних воєводств. За цим законом створювали новий запас земель для забезпечення ними військових колоністів. Йшлося про заснування близько 600 осадницьких господарств з володінням до 45 га землі кожному. Окрім того, закон дозволяв Міністерству аграрної реформи безплатно розподіляти землю з фонду тим військовим, яким відповідно до закону від 17 грудня 1920 р. належали земельні наділи, але вони з тих чи інших причин їх не отримали. Місцевим урядовцям надали право міняти військовим осадникам гірші землі на кращі та виплачувати по 500 злотих компенсації за переселення. Був створений спеціальний фонд, який мав покрити витрати, пов'язані з реалізацією нового законопроекту [12].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Аналізуючи аграрну політику Речі Посполитої на західноукраїнських землях, можна зробити висновок, що протягом усього міжвоєнного періоду польські урядові кола здійснювали цивільну та військову сільськогосподарську колонізацію Східної Галичини та Західної Волині, незважаючи на земельний голод і земельне перенаселення в

цих краях. Найінтенсивнішою колонізація була в 1920–1923 рр., коли за сприяння уряду осадники майже даром могли придбати земельні ділянки.

Уряд надіявся за допомогою осадників вирішити проблему аграрного перенаселення на власне польських землях та зміцнити польський режим в українському селі, а насправді це тільки поглиблювало соціальні антагонізми, ускладнюючи їх національними суперечностями. Ці суперечності зростали у зв'язку з проведенням парцеляції земель польських землевласників, комасації селянських господарств, а також через ліквідацію сервітутів. Жодне із поставлених урядом завдань не було виконане. Військове осадництво не дало бажаних економічних і політичних результатів.

Джерела та література

1. Баран З. До питання про аграрну політику урядів міжвоєнної Польщі стосовно Західної України / З. Баран // Вісн. Львів. ун-ту. Серія історична. – 1998. – Вип. 33. – С. 146–153.
2. Васюта І. Галицько-Волинське село між світовими війнами : [монографія] / Іван Васюта. – Львів : Каменярь, 2010. – 507 с.
3. Державний архів Волинської області (Держархів Волинської обл.), ф. 227, оп. 1, спр. 385.
4. Держархів Волинської обл., ф. 277, оп. 2, спр. 289.
5. Держархів Волинської обл., ф. 46, оп. 4, спр. 354.
6. Державний архів Львівської області (Держархів Львівської обл.), ф. 1, оп. 10, спр. 1412.
7. Держархів Львівської обл., ф. 1, оп. 13, спр. 859.
8. Державний архів Рівненської області (Держархів Рівненської обл.), ф. 79, оп. 1, спр. 27.
9. Держархів Рівненської обл., ф. 79, оп. 1, спр. 5.
10. Державний архів Тернопільської області (Держархів Тернопільської обл.), ф. 231, оп. 1, спр. 1129.
11. Держархів Тернопільської обл., ф. 231, оп. 4, спр. 1129.
12. Діло. – 1932. – 17 лют.
13. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2002. – 52 с.
14. Історія народного господарства Української РСР. У 4 т. Т. 2. Створення соціалістичної економіки (1917–1937 рр.). – К. : Наук. думка, 1984. – 439 с.
15. Історія селянства Української РСР. У 2 т. Т. 2. Від Великого Жовтня до наших днів. – К. : Наук. думка, 1967. – 534 с.
16. Красівський О. Галичина у першій чверті ХХ ст.: проблеми польсько-українських стосунків / Орест Красівський. – Львів : Вид-во ЛФУАДУ, 2000. – 414 с.
17. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії: нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939 р.) / Микола Кугутяк. – Івано-Франківськ : [б. в.], 1993. – 199 с.
18. Макарчук С. А. Этносоциальное развитие и национальные отношения на западно-украинских землях в период империализма / С. А. Макарчук. – Львов : Вища шк., 1983. – 254 с.
19. Мороз О. Українське селянство першої половини ХХ століття: трагедія і героїзм / Осип Мороз, Степан Злупко. – Львів : Універсум, 1997. – 164 с.
20. Сливка Ю. Ю. Західна Україна в реакційній політиці польської та української буржуазії (1920–1939) / Ю. Ю. Сливка. – К. : Наук. думка, 1985. – 270 с.
21. Смолей В. В. Польське цивільне і військове осадництво в Західній Україні: історико-правовий контекст / В. В. Смолей. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. – 111 с.
22. Jonca K. Dzieje gospodarcze Polski do 1939 roku / K. Jonca. – Wrocław : Wydawnictwo uniwersytetu Wrocławskiego, 1996. – 342 s.
23. Landau Z. Zarys historii gospodarczej Polski 1919–1939 / Z. Landau, J. Tomaszewski. – Warszawa : Książka i Wiedza, 1971. – 321 s.
24. Staniewicz W. O program agrarny w Polsce I jego wykonanie. Mowy I przemowienia (1926–1928) / W. Staniewicz. – Warszawa, 1928. – 231 s.
25. Torzecki R. Kwestia ukraińska w Polsce w latach 1923–1929 / R. Torzecki. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1989. – 467 s.

Выздрок Виталий. Польское военное осадничество на западноукраинских землях в 20–30-х годах ХХ века. В статье проанализированы этапы внедрения польского военного осадничества на западноукраинских землях и их последствия для социально-экономического развития края. Аграрная политика польского правительства была рассчитана на то, чтобы в Западной Вольни и Восточной Галиции сохранить земельную собственность польских землевладельцев, уменьшив размер их землевладения к рациональному уровню. На остатках помещичьей земли создать образцовые хозяйства фермеров из числа польских военных осадников, которые должны были стать социальной опорой польской власти на этих землях. Таким образом правительство пыталось смягчить остроту аграрного перенаселения в Польше. Введение военного осадничества вдоль поль-

ско-советской границы было напрямую связано с политическими планами возрожденной Польши. Восточная Галиция была основным районом концентрации гражданского осадничества, а Волыньское воеводство – поселения военных колонистов. Однако задачи, которые ставило перед собой польское правительство, не были решены, а колонизация края вызвала сопротивление украинского населения, что привело к обострению национальных отношений.

Ключевые слова: Западная Украина, сельскохозяйственная колонизация, военное осадничество, земельная реформа.

Vyzdryk Vitaliy. Polish Military Colonists in West Ukrainian Lands in the 20–30s of the Twentieth Century.

The article analyzes the stages of implementation of Polish military osadnicy on the territory of the Western Ukraine and its influence on the social and economical development of the region. The agricultural policy of the Polish government was directed on retention of the demesne land of Polish landowners in Western Volhynia and Eastern Galicia by reducing their land property to the rational volume. It also intended to create on the remainders of landowners' property model farms for Polish military osadnicy that were to become a social support for Polish authorities in the region. Thus, the government tried to alleviate agrarian overpopulation in Poland. Introduction of military osadnicy along the Polish-Soviet border was directly linked to the political plans of the reborn Poland. Eastern Galicia was a major area of concentration civilian osadnicy while Volhynia was the main settlement area of military colonists. However, the task set out by Polish government has not been solved, and the colonization of the land caused the resistance of Ukrainian population, which led to the aggravation of interethnic relations.

Key words: Western Ukraine, agricultural colonization, military colonization, land reform.

Стаття надійшла до редколегії
18.04.2013 р.

УДК 94(477.82)«1919/1939»

Галина Малеончук

**Нормативно-правові засади функціонування органів влади
та місцевого самоврядування у Луцьку в 1919–1939 рр.**

У статті проаналізовано етапи становлення та нормативно-правові основи функціонування польських органів влади і самоврядування у Луцьку міжвоєнного періоду. Висвітлено організаційні засади створення та діяльності міської ради та магістрату, розглянуто сферу їх повноважень, рівень підпорядкування органам державної влади.

Ключові слова: Друга Річ Посполита, влада, самоврядування, Луцьк, міська рада, магістрат.

Постановка наукової проблеми та її значення. Приєднання Волині до новоутвореної Другої Речі Посполитої супроводжувалося становленням нової системи органів державної влади та місцевого самоврядування. Висвітлення перебігу цього процесу, аналіз нормативно-правових засад функціонування та взаємовідносин різних гілок влади займають особливе місце у розумінні загальних суспільно-політичних перетворень і доповнюють загальну картину історії міста та регіону.

Мета статті – дослідження нормативно-правових та організаційних засад становлення та функціонування органів державної влади й місцевого самоврядування у Луцьку 1919–1939 рр. Відповідно до мети поставлено такі **завдання**: простежити становлення польської влади в Луцьку 1919–1921 рр.; проаналізувати нормативно-правову базу функціонування органів державної влади та самоврядування в Луцьку в міжвоєнний період; висвітлити уповноваження, склад та структуру луцького міського самоврядування; визначити рівень його підпорядкування органам державної влади.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Незважаючи на те, що тему становлення та функціонування польських органів державної влади і самоврядування на Волині уже висвітлювали польські та українські історики, спеціальних досліджень щодо функціонування цих органів влади в Луцьку не маємо. Можемо лише відзначити публікації Я. Мартинюк [16; 18], у яких висвітлено діяльність міських органів влади та самоврядування на Волині у 1919–1939 рр.